

Predmet: Štrpci

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 4/17

Krivično delo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142, st. 1 KZ SRJ, u vezi sa čl. 22 KZ SRJ

Sudsko veće: sudija Snežana Nikolić-Garotić, predsednica veća
sudija Vinka Beraha-Nikićević, članica veća
sudija Vladimir Duruz, član veća

TRZ: Vasilije Seratlić

Glavni pretres: 25.11.2022.

Ispitivanje prof. dr Srđana Milovanovića

Kao član Sudsko–psihijatrijskog odbora Medicinskog fakulteta u Beogradu, prof. dr Srđan Milovanović je naveo da je određeno komisijsko veštačenje svedoka Mitrašina Glišića koje je povereno odboru, a radi utvrđivanja procesne sposobnosti svedoka. Nalaz i mišljenje uradili su u prostorijama UKCS u Beogradu i obavili su neurološki, psihijatrijski pregled i psihološko-psihijatrijsku eksploraciju svedoka u svrhu veštačenja. Odbor je utvrdio da je svedok Mitrašin Glišić osoba sa jednostavnom strukturom ličnosti, bazično niskih intelektualnih potencijala, u opsegu ispod prosečnih. Nisu našli postojanje bilo kakvog težeg poremećaja duševnog zdravlja, privremenog ili trajnog mentalnog poremećaja ili mentalne zaostalosti, koji bi njegove sposobnosti učinili neprimerenim da shvati prirodu i svrhu postupka, ili da razume pojedine procesne radnje i njihove posledice. U sadašnje vreme svedok je procesno sposoban, odnosno sposoban je da svedoči. Boluje od Parkinsonove bolesti, što ima za posledicu usporenje motorike i tremor u mirovanju. Zbog toga je potrebno da iskaz daje u sedećem položaju i u trajanju do 45 minuta.

Ispitivanje prof. dr Nikole Vojvodića

Prof. dr Nikola Vojvodić, neurolog, bio je član Sudsko–psihijatrijskog odbora koji je obavio veštačenje svedoka Mitrašina Glišića. Objasnio je da je kod svedoka utvrđeno postojanje Parkinsonove bolesti, ali da su njegove procesne sposobnosti očuvane u celosti. Ograničenja u svedočenju (po pitanju vremena trajanja svedočenja i davanja istog u sedećem položaju) odnose se na fizičke sposobnosti svedoka. Njegova blaga usporenost u govoru i mišljenju ne utiče na procesnu sposobnost. Parkinsonova bolest je oboljenje struktura mozga odgovornih za obavljanje brzih motornih funkcija, dok su mentalne funkcije potpuno očuvane. Na ukazivanje branilaca da je sam svedok naveo da je kasno prohodao i progovorio, objasnio je da lezije mozga nastale u ranom periodu života nisu progresivne, a tek oko 29. i 30. godine života se završava razvoj mozga. Dečiji mozak je veoma prilagodljiv, pa funkcije lako preuzimaju delovi mozga koji nisu zahvaćeni traumom. Kod takve dece može biti smetnji u razvoju u detinjstvu i one vremenom mogu da se prevaziđu. Svedok je prilikom pregleda reagovao na šalu, a osobe koje su sposobne da na šalu adekvatno odreaguju nemaju gubitak kognitivnih sposobnosti. Na magnetnoj rezonanci bi se videlo postojanje oštećenja hipotalamusa, koji je zadužen za filtriranje informacija, međutim takvih oštećenja kod svedoka nema – kod njega su sve strukture mozga koje utiču na pamćenje očuvane.

Na pitanja branilaca da li je odbor svoj nalaz zasnovao na ranijim nalazima veštaka, profesor Vojvodić je odgovorio da je on prvi neurolog koji je pregledao svedoka. Takođe je naveo da je prilikom pregleda svedoka odbor bio upoznat sa ranijim nalazima veštaka, ali da su oni prilikom pregleda bili isključeni. Kod novog pregleda raniji nalazi se mogu uzeti eventualno samo kao indikatori da na nešto treba posebno obratiti pažnju. Procesna sposobnost se podrazumeva, a veštak samo traži nalaze na osnovu kojih može da zaključi da su te sposobnosti narušene. Zadatak veštaka nije da se bavi značenjem nekih izjava pacijenata. Objasnio je da je hipomimija prateća pojava kod Parkinsonove bolesti, te da je to situacija kada izostaje uobičajena mimika, pa lice takvih pacijenata izgleda kao maska.

U odnosu na pitanja branilaca kako je alkoholizam, koji spominju određeni svedoci, uticao na svedokovu mogućnost pamćenja, odgovorio je da je pitanje alkoholizma bitno sa dva aspekta. Jedan je da dovodi do trajnog oštećenja mozga koje kod svedoka nije prisutno, a drugi je da može da dovede do pojave hronične epilepsije, koja takođe nije prisutna kod svedoka. Stoga, sa aspekta svedokovih procesnih sposobnosti, hroničnih posledica alkoholizma nema. Svedokovo različito izjašnjavanje o vremenu kada je služio vojni rok je pitanje radne memorije na koju mogu uticati razni faktori, kao što su stres, umor, ali to nije znak nečije sposobnosti. Kada se vrši neurološko-psihološka procena, jako je važno imati u vidu nivo obrazovanja ispitanika, a svedok Glišić je osoba niskog edukativnog nivoa i on ne vlada opštim podacima. Kod svedoka nisu uočene konfabulacije. Na pitanje stručnog saradnika odbrane, o postojanju eventualne demencije kod svedoka, profesor je dogovorio da postoje slučajevi kada bolesnici, koji boluju od Parkinsonove bolesti, imaju u isto vreme i demenciju, ali da se to javlja u terminalnoj fazi bolesti, a svedok nije u toj fazi. Postojanje tremora kod svedoka nije parametar za određivanje faze bolesti, jer on kod nekih bolesnika čak i izostaje, dok se kod drugih javlja u svim fazama. Činjenica da svedok ne ume da gleda na sat, sama za sebe ne znači ništa. Pitanje je da li je uopšte znao da gleda na sat pa je to zaboravio, ili to nije nikada ni znao. Brzo gubljenje sposobnosti za gledanje na sat bilo bi znak brze demencije, i to bi se videlo kod ispitanika, a tako šta kod svedoka nije uočeno.

Advokat Nebojša Perović, branilac optuženog Duška Vasiljevića, stavio je primedbu na nalaz ovog veštaka obzirom da isti nije znao koliko je iskaza svedoka Mitrašina Glišića pročitao, a zaključak da svedok nema konfabulacije smatrao je nepotpunim nalazom, te ocenio da je sud pretenciozno slao materijal za veštačenje. Ovo veštačenje smatrao je primarnim, i predložio da se obavi superveštačenje, obzirom da drugi svedoci ukazuju da je Mitrašin Glišić bio alkoholičar.

Advokat Novak Ninić, branilac optužene Dragane Đekić, istakao je primedbu na nalaz ovog veštaka da svedok ima koherentan misaoni tok, jer u spisima predmeta postoje dokazi koji ukazuju na suprotno.

Ispitivanje prof. dr Srdana Milovanovića

Prof. dr Srdan Milovanović objasnio je da je pregled svedoka Mitrašina Glišića izvršen po svim pravilima i da je odbor angažovao vrhunskog psihologa za potrebe ovog veštačenja. Nije mu bilo poznato da je odbrana angažovala stručnog savetnika, pa iz tog razloga stručni savetnik nije pozvan da prisustvuje pregledu. Nalaz i mišljenje odbora nije zasnovano na ranijim nalazima. U odnosu na pitanja branilaca o alkoholizmu svedoka Glišića, objasnio je da je svedok direktno pitan da li je konzumirao alkohol, na šta je isti dogovorio da je nekada pio, ali je negirao opijanja. U vezi dijagnoze hronični alkoholizam, koja je navedena u medicinskoj dokumentaciji

svedoka, nema drugog dokaza sem te konstatacije, kao što bi npr. bila propisana terapija, dakle nema psihijatrijske dijagnoze da se radi o hroničnom alkoholizmu. U isto vreme, odbor nije imao nedvosmislen podatak da je svedok Glišić u vreme kritičnog događaja bio alkoholisan, niti su veštaci dužni da iskaze svedoka koriste u svom nalazu. Kod svedoka ne postoje konfabulacije koje su psihološki poremećaj – osoba koja ih ima nije svesna da praznine u sećanju pokriva njima. Odbor se sastoji od profesora fakulteta, ali takođe ima mogućnost da angažuje i druge stručnjake koji nisu u radnom odnosu na fakultetu.

Sledeći glavni pretresi zakazani su za 12. i 13. decembar, sa početkom u 9:30 časova.

Fond za humanitarno pravo